

שיח ושיג בפרשה

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים הנה בדרתיו את האלקים התהלך נח: (ו',ט')

שמעתי בשם ר' יהודה צדקה זצ"ל שפירש אלה תולדות נח. דהיינו שהוא היה נח לשמים ולבריות וכמו שאמר רבי לתלמידיו [אבות ב,א]: צאו וראו איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם, וכתוב ומצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם. וכתוב והייתם נקיים מה' ומישראל וכבר ראינו כמה וכמה גזירות חז"ל שגזרו רק משום מראית העין, שלכאורה לא מובן הרי הקב"ה יודע שלא עשיתי עבירה ואם כן מה איכפת לי שאחרים עלולים לדון אותי לכף של חובה ולהגיד שעשיתי עבירה.

אלא רואים מכאן שהקב"ה רוצה שיהיה אהבה גדולה בין הבנים שלו כי כולנו בני איש אחד נחנו. (ה' איש מלחמה) וזהו שכתוב "נח נח" שהאדם יהיה נח לשמים וגם לבריות אבל ודאי לא הפוך, שקודם כל ינסה למצוא חן בעיני הבריות, ורק אח"כ ינסה למצוא חן בעיני ה' שזה ודאי פסול מעיקרו, וכן שהוא מתבייש לברך בכוונה ובקול רם שלא ילעגו עליו או כגון שהוא מתבייש ללבוש טלית קטן שלא ילעגו לו, למרות שהוא יודע שזה מצווה גדולה מאוד. או כגון שרואה אותו איזו אשה ובאה ללחוץ לו יד (שלהמון פוסקים זה ביהרג ואל יעבור) ומהבושה הוא מוכן לעבור על רצון אביו שבשמים ולא על רצון האשה האומללה הזו.

וכפי שידוע המעשה במורינו מרן רבינו עובדיה יוסף שליט"א שגולדה מאיר רה"מ דאז הושיטה לו את ידה והוא לא הושיט לה את רק מפני כבוד ה' ולמרות שהרבה אנשים ראו זאת.

וכן שמעתי מעשה שהיה בטוניס שאדם אחד שהיה קורא בתורה, פעם אחת ראה אותו הרב חיים טרבלסי ז"ל לוחץ יד לרופאה שם ואמר לו שמהיום אינו קורא יותר בתורה, והאיש הזה לא התייחס אליו, ובשבת ברוב חוצפתו עלה על מנת לקרוא כרגיל כאילו לא קרה כלום. ויאמר לו הרב בלחישתו: כדאי לך לרדת ואם לא, אורידך לעיני כולם. אבל האיש לא אבה ולא שמע ונשאר על עומדו כדי לקרוא, ואזי ניגש אליו הרב והורידו לעיני כולם. וודאי שהמלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא אבל לא כשאותו אחד עובר על דברי ה' ואינו מוכן להיכנע, שאז יש מצווה רבה להכותו אפילו ברבים. וכמו שכתב מר"ן בשולחן ערוך על האדם שמדבר בחזרת שליח ציבור שגדול עונו מנשוא וגוערין בו ואע"פ שאתה מבייש אותו כיוון שהוא ברגע זה עובר על דברי ה' ואינו רוצה לשמוע חזרה ועוד מפריע בדיבורו ואם אני לא מוכיחו משמע קצת שאני מסכים איתו לכן כאן המצווה היא להוכיחו אבל ודאי שלכתחילה יוכיחנו בצינעה לא ליד אנשים ורק אם יראה שאינו שומע יוכיחנו ברבים. (הרב יפתח סופר)

אהבת ישראל

אדם שגדול בניו לא עולה יפה

ובפרט שהרבה פעמים נראה לאדם המנהג והחלק של השני מתוק וערב, ואלו שלו טפל וסר טעם, פינן שהוא רגיל בשלו. ולכן, תסתכל גם בחלק הטוב שיש לך ושמח בחלקך, ותראה שגם בבניך ובנותיך ישנן נקודות טובות וראויות הן לשבח. וזה קל גדול: האדם תמיד רואה נקודות טובות אצל חברו, ופעמים שהעשיר מחמד אף את פרוטותיו של העני, וכל כך מאירים המה לו וחומדן - פאלו לא ראה פמותן בעולם, וזה טבע רע הנובע מחמדה ורצון לכבש הכל.

הקדוש ברוך הוא מחלק מתנותיו לבני אדם. יש אדם שזכה לזה ולא לזה, ויש להפך. ואלו האדם - למה שפבר זכה, אינו מסתפל על זה בכלל, ומסתפל רק על מה שלא זכה, ואלו על הנמצא אצל הזולת מסתפל וחומד, ואינו מתנחם כלל שיש הרבה דברים שהוא זכה וחברו לא זכה.

ובפרט שאנו בדור שנגזר עליו שגדול הילדים יהיה קשה, וכנאמר בגמרא: דור עקבתא דמשיחא חצפא יסגי, בו קם באביו, בת קמה באמה. ואם כן, מי יוכל להמלט מזה אם לא בזכויות גדולות

יש לו לקדוש ברוך הוא נשמות שיקדו במעשיהם לשאל תחתית, ומפזרם הוא במשפחות בישראל כפי הבנת חכמתו, ולפעמים יפל בו שפזה למשפחה מפארת, פי כך החשבון של אותו בן לפל דוקא באותו אב, ועל האב לקחת זאת באהבה ובאמונה שפך הוא רצון ה'.

אפשר לספר על האצבעות משפחות שזכו שכל בניהם ובנותיהם הם זרע ברכה ה' ואין פרכץ ואין יוצאת ברחובותם. אם כן, זו מפת הדור וצרת רבים. לכן שמח בחלקך, ותקן מקאן ולהבא מה שאפשר, וחדל לך מקנאה ושנאה מהצלחת השני, ואדרבה - מי יתן כל עם ה' נביאים.

וכי מה נחת ונחומים יהיו לך שפניו של חברך יהיו פחותים משלך סך הכל בנינו ובנותינו פקדונות המה בדינו מאת השם, וכל אחד שומר על פקדונו שהפקד אצלו. (הרב יעקב ישראל לוגאסי)

אמונה

לד. לפעמים הקדוש ברוך הוא שולח צער לאדם ומכה אותו ואין מפיל אותו לחלשה, אין זה כי-אם בשביל אמונה. (ספר המידות)

נתינת מתנה לחתן

אדם שמביא מתנה מכובדת לחתן, יצא ידי חובת המצוה לשמחו. {ספר טעמי המנהגים (אות תתקפ). וכן כתב בשו"ת תשובות והנהגות (חלק ג סימן תד), והוסיף שראוי יותר לתת את המתנה לחתן בידו ולשמחו בכך, או שיראה לו שנותן את המתנה להוריו. ספר חופה כהלכה (פרק ב סעיף ב) בשם מרן הראש"ל רבינו עובדיה יוסף שליט"א. }

אבל אם השתתף בסעודה ולא הביא מתנה, או שהביא מתנה זעומה, הרי הוא גוזל את החתן ומפסידו, ובודאי שלא יצא ידי חובתו לשמחו חתן וכלה.

אדם שהוזמן לחתונה, אין לו לתת מתנה לחתן מכספי מעשר. ורק אם ידוע לו שמצבו הכלכלי של החתן אינו טוב, ורוצה להוסיף ולתת לו מתנה מכובדת מכספי מעשר, רשאי לעשות כן, ולצדקה תחשב לו.

לפיכך אם בדרך כלל הוא נותן לחתן מתנה בסך של מאה שקלים, וכעת רצונו להוסיף עוד (100) שקלים למתנה, יתן מאה שקל מכספו, ואת המאה הנוספים, רשאי לתת מכספי מעשר.

אומנם אם ידוע לו שהחתן יחזיר לו בשמחות שלו את אותו סכום כסף שקיבל, צריך להודיע לו, שהוסיף לו סכום מסוים מכספי מעשר, כדי שהחתן לא ירגיש מחויבות להחזיר לו סכום זה. (ר' אברהם ישראל)

משהו לנשמה

הכאב שנעלם לפתע

היה זה בליל שבת חורפי, לפני כשנתיים. עם תום תפילת קבלת-שבת יצא פיני יאנג מבית הכנסת "ג'ואיש דיסקוברי סנטר אוף בופלו", יחד עם שליח הרבי מליובאוויטש זצוק"ל, הרב השל גרינברג. יחד עמם צעדו עוד כעשרה אנשים, עסוקים כולם בשיחה ערה. ברקע ניכרו היטב אותותיה של סופת השלגים הקשה שהתחוללה בבופלו באותו שבוע. על המדרכה עדיין נותר שלג בוצי מחליק, שאילץ את הולכי הרגל לרדת אל הכביש.

הרב גרינברג ופיני פסעו ראשונים. לפתע, הגיח רכב במהירות מסחררת מכיוונו של פיני. אורות הרכב הם הדבר האחרון שפיני זוכר מאותם רגעים. הרכב פגע בו חזיתית והעיף אותו לגובה רב. לאחר מספר גלגולים באוויר נחת פיני על הכביש. אחד הנוכחים רץ לבית סמוך וביקשם לחייג למוקד החירום 911. בתוך דקות פילחו צפירות האמבולנסים את האוויר הקר. צוות עזרה ראשונה ניסה במשך שעה ארוכה לייצב את מצבו של פיני, ולאחר מכן הסייע אותו במהירות לבית הרפואה

סוניה יאנג, רעייתו של פיני, ציפתה בבית לפגיעות המוכרות של בעלה בחדר המדרגות. אלא שבמקומו של פיני הגיע שוטר אדיב, שסיפר לה מה קרה לפיני והציע עזרה, אם תזדקק.

"תודה רבה", הצליחה סוניה ללחוש מתוך התדהמה. היא נכנסה אל הסלון ונחתה אל הכורסה. מה עליי לעשות עכשיו? שאלה את עצמה. לנסוע אל פיני ממילא לא יכלה, בשל השבת. הדבר הטוב ביותר שהיה בידיה הוא לפתוח ספר תהילים ולקרוא פרק אחר פרק לרפואת בעלה.

ובבית הרפואה: לשמחת הרופאים, הצליחו ניסיונות ההחייאה. פיני התעורר וכמובן לא זכר את התאונה. רק כאב בלתי נסבל ברגל השמאלית הבהיר לו כי נפגע כהוגן. הוא גם לא הצליח להזיז את הרגל הזו.

הרופאים בחנו את הרגל מכל עבר וקבעו שהרגל שבורה ויש לנתחה. הם ערכו צילומי רנטגן מקיפים על כל חלקי הגוף, כדי לאתר פגיעות נוספות. ברוך השם, לא היו.

באותם רגעים, נכנס הרב גרינברג לביתו בהרגשה קשה. 'לו היה זה יום חול', הרהר, 'הייתי מתיישב מיד לכתוב מכתב לרבי'. בזיכרונו עלו סיפורים אודות חסידים שפנו לרבי במחשבתם בהיותם בבתי הכלא הסובייטיים, וזכו באורח פלא למכתבי תשובה וברכות שהגיעו אל בתי משפחותיהם.

הוא ניגש בדחילו ורחימו אל תמונתו של הרבי שהייתה תלויה בסלון ביתו, וביקש בלב מורתח לרפואה שלמה, קרובה ומהירה לפיני, למעלה מדרכי הטבע.

לאחר מכן פנה אל ארון הספרים, נטל באקראי את כרך "ג'ג של איגרות-קודש (סדרת המכתבים של הרבי מליובאוויטש זצוק"ל) ופתח אותו. המכתב שנפתח שלפניו היה בעמוד קפ"ה, ואלו המילים שצדו את עיניו (בתרגום מאידיש): "בנוגע למה שכותב, אודות ההיזק שאירע לו... צריך הוא להיות סמוך ובטוח שזוהי אך ורק עגמת נפש זמנית, והמצב יחזור לקדמותו. ועוד זאת, שלאחר מדת הדין ועגמת נפש – תתגלה מדת הרחמים שהיא גדולה ממדת החסד שלפניה".

הרב גרינברג חש כי הברכה-הבטחה שהכול יהיה בסדר גמור, מיועדת לפיני. את המשך הסיפור מספר פיני בעצמו: "זמן קצר שכבתי בחדר הרנטגן, עברתי סדרת צילומים מקיפה. לפתע כמו הבזיקה הרגשה מוזרה ונמסכה ברגלי השמאלית. חשתי שהכאב פשוט נעלם! מיששתי את הרגל הפגועה, לחצתי על המקומות בהם חשתי את עיקר הכאב, וכאילו מאומה לא אירע.

"ניסיתי בחשש להניע את רגלי – ולהפתעתי הרבה היא נשמעה לי. המום לגמרי, ניסיתי לעמוד על שתי רגליי – והצלחתי. הרופא שבחדר הבקרה זינק אליו: 'מה אתה עושה?', צעק ספק בכעס ספק בתדהמה. 'חזור מיד למיטה! אתה עלול להסב לעצמך נזק בלתי הפיך.' "חייכתי. 'אדוני הרופא, זה אולי מוזר, אבל שום דבר לא כואב לי!'. הוא הביט בי בתימהון והזעיק לחדר סוללת רופאים. הללו אילצו אותי לחזור למיטה לצילומים נוספים, ואלה אישרו כי הרגל בריאה ואין כל סימן לשבר כלשהו. 'פשוט נס', סיכמו בתדהמה. 'אתה משוחרר!'"

אחד הרופאים שהכיר את פיני הציע לו כי יסיעו לביתו, אולם פיני סרב. הוא הסביר לו בעדינות כי כיהודי אינו נוסע בשבת. הלה הרים גבה והביט בחוסר אמון על אדם שלאחר תאונה קשה כזו, יוצא לדרך של מייל וחצי. בדרכו הביתה עצר פיני לרגעים ספורים בבית הרב גרינברג. הוא תיאר לעצמו שעליו להרגיע מעט את הרב גרינברג לאחר האירוע. הרב גרינברג הביט בפיני בעיניים קרועות. "ברוך מחייה המתים", פלט גרונו בקול נשנק. כאשר תאר הרב גרינברג לפיני מתי שב הוא הביתה והחליט 'לכתוב' במחשבתו לרבי ולפתוח כרך "איגרות קודש", הגיע תורו של פיני להשתנק. "לא ייאמן! הרי בדיוק באותה שעה בה פניתי לרבי, נעלמו כאביי כליל..."

למחרת עשה פיני את הדרך לבית הכנסת ללא קושי, וברך 'הגומל' במעמד כל העדים לתאונה. (דן ברמן)